

KRZYSZTOF SKOTNICKI, ANDRZEJ SZMYT

Kazus tzw. uchwał rocznicowych Sejmu na 2024 r. Regulacja regulaminowa i praktyka sejmowa

1. Uchwały sejmowe „w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia” (tzw. uchwały rocznicowe), podejmowane na bazie wyrażonej podstawy regulaminowej w tej materii, mają już 15-letnią tradycję. Stosowny przepis (jako art. 33a) wprowadzony został nowelą regulaminu Sejmu z 19 grudnia 2008 r.¹ Jest to rodzaj uchwały szczególnego rodzaju jako uchwały okolicznościowej, będącej oświadczeniem Sejmu w rozumieniu art. 69 ust. 2 pkt 2 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej² (dalej: regulamin) w przedmiotowej materii. Uchwałąm tym nie przypisuje się charakteru normatywnego³, ale jako projekty stanowią one przykład tzw. projektów uchwał „z druku”, tzn. które mają status druków sejmowych ze swą odrębną numeracją i które rozpatrywane są w trybie przepisów działu II rozdziału 1 regulaminu („Postępowanie w sprawie projektów ustaw i uchwał” – z odrębnościami z art. 33a regulaminu w charakterze przepisu typu *lex specialis* względem ogólnych przepisów regulaminowych, dotyczących postępowania uchwałodawczego)⁴.

---

¹ M.P. 2009, nr 2, poz. 9. Liczne zmiany wprowadzone tą nowelizacją omawia M. Zubik, *Zmiany regulaminu...*, s. 121–138.

² M.P. 2022, poz. 990 tekst jedn. ze zm.

³ Pewne wątpliwości w tym zakresie zgłasza G. Maroń, *Uchwały okolicznościowe...*, s. 39.

⁴ P. Chybalski, *Komentarz do art. 33a...*, s. 178.

Unormowanie z art. 33a regulaminu stało się symbolicznym wręcz przykładem częstych zmian, świadcząc o braku stabilnej koncepcji tej instytucji, co rychło stało się przedmiotem krytycznych uwag⁵. Do momentu analizowanego – o czym dalej – kazusu uchwał rocznicowych na 2024 r. przepisy art. 33a nowelizowane były trzykrotnie⁶, a w jego toku w 2023 r. po raz czwarty. Pierwszą nowelizacją z 25 listopada 2015 r.⁷ zwiększono z trzech do pięciu liczbę projektów uchwał, o których przyjęcie może wnioskować właściwa komisja sejmowa. Drugą nowelizacją z 31 marca 2016 r.⁸ zmieniono terminy na wniesienie projektów uchwał rocznicowych (z 31 października poprzedniego roku na 30 kwietnia tego roku) oraz na przedstawienie komisyjnego sprawozdania o projektach (z 30 listopada poprzedniego roku na 31 maja tego roku). Trzecią nowelizacją z 2 grudnia 2016 r.⁹ dopuszczono wyrażenie przez Marszałka Sejmu zgody na wystąpienie przez komisję z wnioskiem o przyjęcie dodatkowych – nie więcej niż dwóch – projektów. Najnowsza nowelizacja z 13 lipca 2023 r.¹⁰ zwiększyła dopuszczalny limit dodatkowych projektów uchwał z dwóch do czterech. Zmiany przepisu regulaminowego dotyczyły więc liczby takich uchwał wieńczących postępowanie, terminów w postępowaniu, ujęć „buforowych” – składając się w zasadzie na coraz większą kazuistykę rozwiązań.

U progu 2023 r. – przed rozpoczęciem procedur związanych z uchwałami rocznicowymi Sejmu na 2024 r. – przedmiotowe przepisy art. 33a regulaminu miały następujące brzmienie: „Projekt uchwały w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia może być wniesiony do dnia 30 kwietnia poprzedniego roku” (ust. 1); „Projekt, o którym mowa w ust. 1, Marszałek Sejmu kieruje do pierwszego czytania do Komisji Kultury i Środków Przekazu” (ust. 2); „Komisja Kultury i Środków Przekazu do dnia 31 maja przedstawia Sejmowi sprawozdania o projektach, o których mowa w ust. 1. Komisja może wnioskować o przyjęcie najwyżej pięciu projektów, o których mowa w ust. 1” (ust. 3); „W szczególnie uzasadnionych przypadkach Marszałek Sejmu, po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu, może: 1) wydłużyć terminy, o których mowa w ust. 1 i 3; 2) wyrazić zgodę na wystąpienie przez Komisję Kultury i Środków Przekazu z wnioskiem o przyjęcie dodatkowych, nie więcej niż dwóch, projektów, o których mowa w ust. 1” (ust. 4).

⁵ A. Szmyt, *Wprowadzenie...*, s. 22.

⁶ A. Szmyt, *Wprowadzenie...*, s. 21.

⁷ M.P. 2015, poz. 1212.

⁸ M.P. 2016, poz. 349.

⁹ M.P. 2016, poz. 1178.

¹⁰ M.P. 2023, poz. 724.

Powyższe oznaczało w szczególności dopuszczalność pozytywnego zaopiniowania przez Komisję Kultury i Środków Przekazu nawet siedmiu projektów uchwał rocznicowych. Wobec braku przepisów szczególnych w art. 33a, projekty wspomnianych uchwał mogło wnieść – na ogólnych zasadach (art. 33 regulaminu) Prezydium Sejmu, komisja sejmowa lub co najmniej 15 posłów podpisujących projekt. Liczba wnoszonych projektów, co zrozumiąle, nie podlegała regulaminowej reglamentacji.

W literaturze przedmiotu¹¹ nie uznano za właściwe do realizacji celu „uporządkowania” (zwłaszcza temporalnego) postępowania w sprawie „uchwał rocznicowych”, leżącego u źródeł przepisu w 2008 r., „wydzielania” szczególnych regulacji dotyczących trybu uchwałodawczego¹². Wskazane unormowanie zwracało pierwotnie jednak uwagę przede wszystkim – poza w zasadzie niekontrowersyjnymi interpretacyjnie postanowieniami *stricte* proceduralnymi – dość stanowczym ograniczeniem liczby „pozytywnych” rekomendacji Komisji do trzech projektów uchwał. Z przyjętego rozwiązania przebijało wyraźnie przekonanie, że większa liczba pozytywnie zaopiniowanych wniosków nie przysłuży się dobrze prestiżowi patronatów. Kolejno jednak limit zwiększono do pięciu wniosków Komisji, następnie – „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” – do łącznie (do 2023 r.) siedmiu „wniosków”. Podnoszenie górnej granicy limitu wskazywało zapewne na intencje, by wyjść naprzeciw istotnym oczekiwaniom większej liczby wnioskodawców projektów uchwał rocznicowych.

Zwiększenie „limitu” można też postrzegać jako próbę ograniczenia sporów, „tak aby izba nie stanęła przed koniecznością wyboru spośród konkurencyjnych projektów uchwał”, choć nie ma przy tym żadnych ograniczeń regulaminowych w odniesieniu do możliwości, by Komisja wnioskowała o odrzucenie czy to wszystkich wniosków, czy też tyłu, by rekomendacje pozytywne obejmowały mniej wniosków niż dopuszczalny limit. Jest racja w stanowisku, że „kwestie wyboru patrona czy patronów danego roku są na tyle delikatne, że co do zasady powinny być uzgadniane w Sejmie w sposób nieformalny między poszczególnymi klubami lub kołami. (...) Wydaje się, że samo wprowadzenie tego przepisu świadczy o ostrości sporów politycznych w Sejmie oraz związanej z tym niewielkiej skłonności poszczególnych frakcji parlamentarnych do poszukiwania rozwiązań kompromisowych”¹³. Trudno przy tym nie mówić o postępującym zjawisku swego rodzaju „inflacji”

¹¹ M. Zubik, *Zmiany regulaminu...*, s. 128–129.

¹² Poparł te wątpliwości P. Chybalski, *Komentarz do art. 33a...*, s. 179.

¹³ P. Chybalski, *Komentarz do art. 33a...*, s. 179.

uchwał rocznicowych. Instytucji regulaminowej towarzyszy nadto dość elastyczna praktyka, jako że znajdujemy w niej uchwały dotyczące uczczenia nie tylko *stricte* osoby albo wydarzenia – jak w przypadku określonej instytucji lub wręcz rzeki Wisły¹⁴.

Wspomniany wcześniej charakter *lex specialis* art. 33a regulaminu oznacza, że: 1) inicjatywa uchwałodawcza ograniczona jest konkretnym terminem, którego przedłużenie należy do Marszałka Sejmu; 2) obligatoryjne jest skierowanie projektów do pierwszego czytania do Komisji Kultury i Środków Przekazu; 3) Komisja ma wyznaczony termin złożenia sprawozdania o projektach, a jego przedłużenie należy do Marszałka Sejmu; 4) w zakresie możliwości udzielenia pozytywnej rekomendacji Komisja ograniczona jest wskazanym limitem swych „wniosków”, jedynie wyjątkowo powiększonym za zgodą Marszałka Sejmu o nie więcej niż dwa projekty.

Powyższe przepisy stanowią więc dość sztywne ramy proceduralne. Jak zauważono jednak, ograniczenia mają charakter o tyle względny, że skierowane są do Komisji i nie uniemożliwiają Sejmowi podjęcia większej liczby takich uchwał¹⁵. Niektóre jednak kwestie postępowania sejmowego w sprawie uchwał rocznicowych nie zostały wyraźnie przesądzone, rodząc w praktyce wątpliwości, szczególnie w zakresie procedury „selekcji” projektów. Nie inaczej było w przypadku postępowania w 2023 r. w sprawie tych uchwał „patronackich” na 2024 r.

2. Już 30 stycznia 2023 r. wpłynął poselski projekt uchwały w sprawie ustanowienia roku 2024 rokiem Justyny Budzińskiej-Tylińskiej¹⁶, skierowany 7 lutego do pierwszego czytania. W dniu 14 kwietnia 2023 r. wpłynął przedmiotowy projekt uchwały o patronacie Marka Hłaski¹⁷. W dniach 27 i 28 kwietnia wpłynęły przedmiotowe projekty o patronacie Arcybiskupa Antoniego Baraniaka¹⁸, Romualda Traugutta¹⁹, Wincentego Witosa²⁰, Polskich Olimpijczyków²¹, Odry²²,

¹⁴ M.P. z 2016, poz. 627; w 2023 r. projekt z druku sejmowego nr 3204 przewidywał ustanowienie roku 2024 Rokiem Odry.

¹⁵ M. Zubik, *Zmiany regulaminu...*, s. 129; też P. Chybalski, *Komentarz do art. 33a...*, s. 180.

¹⁶ IX kadencja, druk sejm. nr 3011.

¹⁷ IX kadencja, druk sejm. nr 3199.

¹⁸ IX kadencja, druk sejm. nr 3200.

¹⁹ IX kadencja, druk sejm. nr 3201.

²⁰ IX kadencja, druk sejm. nr 3202.

²¹ IX kadencja, druk sejm. nr 3203; z uwagi na dalszy bieg sprawy warto wskazać, że do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniony został poseł Tomasz Zimoch.

²² IX kadencja, druk sejm. nr 3204.

Kazimierza Wierzyńskiego²³, Zygmunta Miłkowskiego²⁴, Władysława Zamoyskiego²⁵, Melchiora Wańkowicza²⁶, Rodziny Ulmów²⁷, Eugeniusza Romera²⁸. Wszystkie kwietniowe projekty uchwał Marszałek Sejmu skierowała 9 maja 2023 r. do pierwszego czytania na posiedzeniu sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Łącznie wpłynęło więc w 2023 r. do Komisji 13 projektów uchwał rocznicowych.

Posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu, poświęcone rozpatrzeniu niektórych z wymienionych projektów uchwał rocznicowych, odbyły się w dniach 5–6 lipca 2023 r. Komisja przyjęła sprawozdania z pozytywną rekomendacją co do wszystkich rozpatrzonych projektów, dotyczących patronatów: Arcybiskupa Antoniego Baraniaka²⁹, Romualda Traugutta³⁰, Wincentego Witosa³¹, Marka Hłaski³², Rodziny Ulmów³³, Kazimierza Wierzyńskiego³⁴ i Melchiora Wańkowicza³⁵. Wnioski te wypełniły maksymalny (siedem pozycji, tzn. pięć i dwie dodatkowe) limit, przewidziany w art. 33a ust. 4 pkt 2 regulaminu.

Na wspomnianych posiedzeniach Komisja nie rozpatrywała natomiast pozostałych sześciu projektów uchwał, dotyczących patronatów Justyny Budzyńskiej-Tylickiej, Polskich Olimpijczyków, Odry, Zygmunta Miłkowskiego, Władysława Zamoyskiego i Eugeniusza Romera i nie ma co do nich sprawozdań Komisji³⁶. Dwa kolejne posiedzenia Komisji, zaplanowane na 11 lipca 2023 r. nie zawierały punktów w porządku dziennym o rozpatrzeniu „pominiętych” wcześniej projektów uchwał. Brak sprawozdań Komisji o „pominiętych” projektach był przy tym ewidentnie sprzeczny z obowiązkiem, jaki

²³ IX kadencja, druk sejm. nr 3205.

²⁴ IX kadencja, druk sejm. nr 3206.

²⁵ IX kadencja, druk sejm. nr 3207.

²⁶ IX kadencja, druk sejm. nr 3208.

²⁷ IX kadencja, druk sejm. nr 3209.

²⁸ IX kadencja, druk sejm. nr 3210.

²⁹ IX kadencja, druk sejm. nr 3499.

³⁰ IX kadencja, druk sejm. nr 3440.

³¹ IX kadencja, druk sejm. nr 3441.

³² IX kadencja, druk sejm. nr 3462.

³³ IX kadencja, druk sejm. nr 3463.

³⁴ IX kadencja, druk sejm. nr 3468.

³⁵ IX kadencja, druk sejm. nr 3469.

³⁶ Zob. pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 150) z 5 lipca 2023 r. (dalej: pełny zapis przebiegu posiedzenia nr 150) i taki z posiedzenia nr 152 z 6 lipca 2023 r. Te i pozostałe powoływane w artykule pełne zapisy przebiegu postępowań komisji dostępne są pod adresem: < <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/biuletyny.xsp?view=2&komisja=KSP> >, dostęp: 10 października 2023 r.

wynikał z art. 33a ust. 1 zdanie pierwsze regulaminu, obejmującym przedstawienie Sejmowi sprawozdania w wyznaczonym terminie.

Odnotować przy tym warto, że na posiedzeniu Komisji 5 lipca 2023 r. jeden z posłów podniósł wątpliwość co do celowości prac nad tak licznymi projektami uchwał rocznicowych („czy trochę nie szkoda nam czasu”), uzyskując odpowiedź przewodniczącego Komisji, iż „wyboru dokonało prezydium Komisji, więc nie będzie tutaj takiej sytuacji, że Komisja będzie musiała pracować nad wszystkimi zgłoszonymi projektami uchwał”³⁷.

Istotny spór proceduralny zaistniał natomiast na posiedzeniu Komisji 6 lipca 2023 r. Już na etapie uwag do porządku dziennego posiedzenia poseł Tomasz Zimoch (Polska 2050 – spoza składu Komisji) złożył wniosek formalny o przerwanie prac Komisji nad projektami uchwał rocznicowych do czasu uzyskania ekspertyzy Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu w przedmiocie wykładni art. 33a regulaminu. Poinformował, iż „dzisiaj” zwrócił się o ekspertyzę wobec praktyki postępowania w sprawie projektów uchwał rocznicowych, niezgodnie – jego zdaniem – z wymogami art. 33a regulaminu. Podkreślił, że prezydium Komisji nie ma prawa decydować, którymi projektami uchwał Komisja będzie się zajmować, a które nie będą podlegać rozpatrzeniu przez Komisję. Podkreślił, że rozpatrzone przez Komisję powinny być wszystkie – skierowane do niej przez Marszałka Sejmu – projekty, o wszystkich projektach Komisja winna złożyć sprawozdanie, a Sejm w głosowaniu podejmie uchwały o wybranych patronach roku. Wniosku formalnego posła Zimocha przewodniczący Komisji nie poddał pod głosowanie z powodów temporalnych; jak wyjaśnił, Komisja „do jutra” (7 lipca) musi zakończyć procedowanie z uwagi na termin wyznaczony przez Marszałek Sejmu („trudno powiedzieć, kiedy ta opinia, o której pan poseł wspominał, miałaby wpłynąć do Komisji, aby Komisja uwzględniła termin określony przez marszałka Sejmu”)³⁸.

Interesujące jednak były udzielone wyjaśnienia, mające uzasadniać przyjęty w praktyce sposób procedowania. Posłanka Iwona Śledzińska-Katarasińska (KO) oraz posłanka Bożena Żelazowska (KP) – obie członkinie prezydium Komisji – zgodnie przywołały potrzebę efektywności prac, o którą byłoby trudno, gdyby to na forum Komisji „miesiącami” uzgadniano kompromisowy wybór kilku spośród kilkunastu projektów. Jako demokratyczną i sprawiedliwą oraz transparentną oceniły procedurę, w której prezydium Komisji – gdzie zasiadają przedstawiciele wiodących klubów sejmowych – zdobywa

³⁷ Pełny zapis przebiegu posiedzenia nr 150, s. 6.

³⁸ Pełny zapis przebiegu posiedzenia nr 150, s. 3–6.

konsensus dla wybranej liczby projektów uchwał rocznicowych. Przewodniczący Komisji (poseł Piotr Babinetz, PiS) przywołał nadto treść art. 150 regulaminu, zgodnie z którym „Prezydium komisji kolegialnie kieruje pracami komisji” (co uzasadnia istniejącą praktykę), a także użył argumentu o wielokrotnej, sprawdzonej i dobrej tradycji tego rodzaju postępowania. Zauważył też, że dopiero brak konsensusu w prezydium Komisji winien oznaczać potrzebę głosowań. Przy okazji wspominał o trwających rozmowach na temat nowelizacji regulaminu sejmowego tak, by zwiększyć „limit” dopuszczalnych wniosków, o których mowa w art. 33a regulaminu. Zasugerował również posłowi Zimochowi, by przygotował – na przyszłość, nie w odniesieniu do bieżących prac – projekt zmiany regulaminu, tak aby sprecyzować dokładnie całą procedurę z art. 33a („jak będzie to dokładnie doprecyzowane, to wtedy będzie przesądzone, czy to ma zrobić prezydium Komisji, czy Komisja, czy cały Sejm”)³⁹.

Oprócz drogi poprzez Biuro Analiz Sejmowych, poseł Zimoch w trybie pilnym – poprzez swe biuro poselskie – zwrócił się o ekspertyzy w omawianej sprawie do dwóch profesorów, specjalistów prawa konstytucyjnego; 9 lipca 2023 r. dysponował tymi ekspertyzami⁴⁰, a 12 lipca 2023 r. także opinią ekspercką z Biura Analiz Sejmowych⁴¹.

Już 10 lipca 2023 r. bieg sprawy uległ znaczeniu zdynamizowaniu, za sprawą pisma posła Zimocha do Marszałek Sejmu⁴².

Poseł we wspomnianym piśmie zwrócił się do Marszałek Sejmu z prośbą o interwencję w sprawie „rażącej nieprawidłowości w toku procedowania projektów uchwał dotyczących ustanowienia roku 2024 rokiem konkretnych osób lub wydarzeń (w trybie określonym art. 33a Regulaminu Sejmu)”, zarzucając prezydium Komisji Kultury i Środków Przekazu zaniechanie swojego regulaminowego obowiązku poprzez przekazanie Komisji do rozpatrzenia tylko siedmiu – wybranych przez siebie – projektów uchwał (jednocześnie nie przedstawiając Komisji – w trybie nieprzewidzianym w Regulaminie Sejmu – pozostałych projektów w tej materii). Przywołał negatywne oceny prawne takiej praktyki, wyrażone przez przywołanych ekspertów. Wyekspozował z ekspertyz, że „brak sprawozdań o «pominiętych» projektach jest ewidentnie sprzeczny z obowiązkiem, jaki wynika z art. 33a

³⁹ Pełny zapis przebiegu posiedzenia nr 150, s. 3–6.

⁴⁰ A. Szmyt, *Opinia w sprawie art. 33a...*, s. 6; K. Skotnicki, *Opinia prawna...*, s. 7.

⁴¹ P. Chybalski, E. Gierach, *Opinia prawna...*, s. 9.

⁴² Pismo ws. nieprawidłowości proceduralnych w zakresie prac nad drukami sejmowymi dotyczącymi patronów roku 2024 (Warszawa, 10 lipca 2023; z taką datą wpływu do Sekretariatu Marszałka Sejmu); do pisma załączono opinie A. Szmyta i K. Skotnickiego.

ust. 3 zd. 1 Regulaminu Sejmu” (A. Szmyt), jak też, że „Prezydium Komisji nie ma prawa dokonywania selekcji projektów uchwał w sprawie ustanowienia roku rokiem osoby albo wydarzenia skierowanych do Komisji w trybie art. 33a Regulaminu Sejmu”, zaś „obowiązkiem Komisji jest odniesienie się w sprawozdaniu na posiedzenie plenarne Sejmu do wszystkich projektów uchwał w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia” (K. Skotnicki). Podkreślając wątpliwości co do ważności podjętych w tym trybie uchwał, poseł wniósł o ponowne skierowanie przez Marszałek Sejmu projektów uchwał pozytywnie zaopiniowanych w dotychczasowym postępowaniu do Komisji Kultury i Środków Przekazu.

3. Wspomniane ekspertyzy, zamówione przez posła u K. Skotnickiego i A. Szmyta, miały dać odpowiedź na cztery pytania, brzmiące w obu przypadkach jednakowo: „1) czy Prezydium Komisji może przedłożyć na posiedzenie Komisji tylko niektóre z wniosków?, 2) czy Prezydium Komisji może odrzucić niektóre wnioski?, 3) czy Komisja przedkładając sprawozdanie zobowiązana jest umieścić w nim wszystkie wnioski, czy tylko rekomendowane przez siebie?, 4) czy ostatecznego wyboru spośród wszystkich wniosków powinien dokonać Sejm?” Oczywiście, że w postawionych pytaniach chodziło o Komisję Kultury i Środków Przekazu oraz jej działania w materii określonej w art. 33a regulaminu, jednakże – co do istoty – chodziło o materię relacji między Sejmem a komisją sejmową i relacji wewnątrzkomisyjnych.

Od razu też warto przytoczyć, że bardzo zbliżone redakcyjnie i tożsame co do istoty były pytania postawione przez posła w zleceniu dla Biura Analiz Sejmowych: „Co powinno się stać w sytuacji, gdy do 30 kwietnia do Komisji Kultury i Środków Przekazu wpłynęło kilkanaście projektów uchwał dotyczących patronów 2024 roku? Czy Komisja Kultury i Środków Przekazu powinna procedować wszystkie skierowane przez Marszałka Sejmu projekty uznane jako oficjalny druk sejmowy? Czy prezydium Komisji może dokonać wyboru kilku spośród złożonych projektów uchwał i tylko te przedstawić Komisji do zaopiniowania? Czy Komisja może przedstawić (wnioskować) na podstawie art. 33a ust. 3 regulaminu Sejmu o przyjęcie najwyżej 5 projektów? Czy Komisja ma obowiązek procedowania wszystkich projektów i przedstawienia wszystkich projektów pod głosowanie Sejmowi?”.

Jak się okazało, nie było wątpliwości, że zarówno same przepisy regulaminowe, jak i ich interpretacja doktrynalna pozwalają na jednoznaczne ustalenia, uwzględniające model prac sejmowych. Można też mocno podkreślić, że wszystkie trzy ekspertyzy – mimo ich różnej konstrukcji formalnej – były nadzwyczaj zgodne w swych konkluzjach co do meritum.

Ujmując w największym skrócie konkluzje wynikające z wszystkich trzech ekspertyz, było bezsporne, że: 1) uwzględniając art. 33a ust. 2 i 3 regulaminu, Komisja Kultury i Środków Przekazu ma obowiązek rozpatrzyć (przeprowadzając pierwsze czytania, a następnie fazy tzw. szczegółowego rozpatrzenia) wszystkie skierowane do niej przez Marszałka Sejmu projekty, o których mowa w art. 33a ust. 1 regulaminu, tj. projekty uchwał w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia; 2) Komisja ma obowiązek przedstawić Sejmowi, w terminie do 31 maja danego roku – chyba że Marszałek Sejmu wydłuży ten termin na podstawie art. 33a ust. 4 pkt 1 regulaminu – sprawozdanie, w którym sformułuje dla izby *in pleno* rekomendacje dotyczące tych projektów (przyjąć albo odrzucić); 3) zgodnie z art. 33a ust. 3 regulaminu, Komisja może pozytywnie zarekomendować (wnieść o przyjęcie) najwyżej pięć projektów, chyba że Marszałek Sejmu, w trybie art. 33a ust. 4 pkt 2 regulaminu wyrazi zgodę na pozytywną rekomendację nie więcej niż dwóch projektów dodatkowych (łącznie nie więcej niż siedmiu projektów); 4) wobec tego, że Komisja Kultury i Środków Przekazu ma obowiązek opracowania sprawozdania o wszystkich projektach uchwał rocznicowych, skierowanych do niej przez Marszałka Sejmu, prezydium tej Komisji nie przysługuje kompetencja dokonywania selekcji tych projektów i przedstawiania Komisji do rozpatrzenia jedynie wybranych przez siebie projektów; 5) gdy liczba projektów skierowanych w trybie art. 33a ust. 2 regulaminu do Komisji wynosi więcej niż pięć (ewentualnie siedem – w trybie art. 33a ust. 4 pkt 2 regulaminu), w odniesieniu do części projektów Komisja jest zmuszona sformułować – w określającym jej stanowisko sprawozdaniu – wniosek o odrzucenie projektu; co istotne, wypowiedzenie się przez Komisję za takim wnioskiem nie oznacza zakończenia postępowania uchwałodawczego, gdyż dopiero Sejm *in pleno* jest władny to uczynić, przyjmując sprawozdanie komisji, w którym rekomenduje ona odrzucenie projektu⁴³ (decyzja o zakończeniu każdego toczącego się w Sejmie postępowania uchwałodawczego należy w każdym przypadku do izby *in pleno*). Sejm nie jest oczywiście związany rekomendacjami Komisji ani liczbą uchwał o ustanowieniu danego roku rokiem osoby albo wydarzenia.

4. Poczynione w ekspertyzach analizy wskazują, że model prac sejmowych ma jednoznaczne ramy normatywne. Tworzenie w Sejmie komisji przewiduje art. 110 ust. 3 Konstytucji RP, choć ich nie definiuje. Długotrwała

⁴³ T. Jaroszyński, W. Miller, *Postępowanie uchwałodawcze...*, s. 17.

i nieprzerwana jednak tradycja funkcjonowania komisji w polskich parlamentach pozwala uznać, że jest to pojęcie zastane, które nie przysparza szczególnych trudności interpretacyjnych⁴⁴. Zgodnie z art. 112 Konstytucji „organizację wewnętrzną i porządek prac Sejmu oraz tryb powoływania i odwoływania działalności (...) organów określa regulamin Sejmu uchwalony przez Sejm”. Zgodnie z art. 17 ust. 1 regulaminu komisje sejmowe są organami powoływanymi do rozpatrywania i przygotowywania spraw stanowiących przedmiot prac Sejmu oraz wyrażania opinii w sprawach przekazanych pod ich obrady przez Sejm, Marszałka Sejmu lub Prezydium Sejmu. Oznacza to – jednoznacznie – jedynie wewnętrzny, pomocniczy i opiniodawczy charakter komisji i to, że są one podporządkowane izbie *in pleno*. Sprawia to, że nie mogą „przejmować” kompetencji Sejmu jako całej izby (nie mogą decydować ostatecznie „za” Sejm). W doktrynie podkreślono, że w Polsce „nie występują (...) komisje zastępujące parlament lub jedną z jego izb w niektórych czynnościach i wyposażone w pewien zakres samodzielności i niezależności, a także w kompetencje decyzyjne”⁴⁵. Pomocniczy charakter komisji sprawia, że „przygotowują” one tylko akty i rozstrzygnięcia, które „są następnie podejmowane przez Sejm, a same nie dysponują możliwością ich podejmowania”⁴⁶.

Nie ulega wątpliwości, że każdy organ kolegialny – a takim jest komisja sejmowa – może powoływać swoje organy wewnętrzne, które usprawniają jego działalność. Zawsze są to jednak jedynie organy o charakterze pomocniczym i pełnią funkcje doradcze⁴⁷. Odnosi się to również do organu, któremu powierza się „kierowanie” takim organem kolegialnym. Jest dlatego zrozumiałe, że żaden organ wewnętrzny organu kolegialnego nie może „zastępować” organu kolegialnego i wykonywać „za niego” jego kompetencji i zadań. Nie inaczej jest w przypadku prezydium komisji. Jego istnienie ustanowione jest w art. 20 regulaminu, a treść przepisu dowodzi pełnej podległości prezydium komisji samej komisji *in gremio*. Regulamin przy tym – w zasadzie – nie stanowi o kompetencjach prezydium. W literaturze przedmiotu w odniesieniu do prezydium komisji używa się określenia, że jest to organ, który kieruje pracami komisji⁴⁸. Stwierdza się też, że prezydium komisji „opracowuje plany pracy komisji, ustala porządek dzienny

⁴⁴ M. Zubik, *Komentarz do art. 17...*, s. 94.

⁴⁵ B. Banaszak, *Prawo...*, nb. 485.

⁴⁶ L. Garlicki, *Polskie prawo...*, s. 235.

⁴⁷ B. Banaszak, *Prawo...*, nb. 481.

⁴⁸ L. Garlicki, *Polskie prawo...*, s. 246.

i terminy posiedzeń, czuwa nad ich przestrzeganiem, zapewnia członkom komisji terminowe otrzymanie należycie przygotowanych materiałów, wyznacza sprawozdawców na posiedzenia komisji, informuje Prezydium Sejmu o przebiegu prac komisji⁴⁹.

Regulaminowo określone jest też ogólne postępowanie komisji, do której skierowane zostają projekty uchwał do pierwszego czytania. Zgodnie z art. 40 regulaminu rola prezydium komisji ogranicza się do wnioskowania o ustalenie toku postępowania przez komisję. Nawet rola prezydium w redakcyjnych pracach podlega – co do wyników prac – zatwierdzeniu przez komisję (art. 42 regulaminu). Nie może więc w tym świetle dochodzić do merytorycznego przejęcia decyzji zastrzeżonych dla komisji przez jej prezydium. Określenie innych elementów faz postępowania komisji przesądza o ich charakterze organizacyjno-pomocniczym, z zastrzeżeniem decyzji finalnej o podjęciu uchwały na rzecz Sejmu *in pleno*. W przypadku art. 33a regulaminu nieostateczny charakter „decyzji” Komisji uwypuklony jest wręcz przez nazwanie jej „wnioskiem” skierowanym do Sejmu.

Rozwiązania typu *lex specialis* z art. 33a regulaminu w żadnej mierze – co do istoty – nie zmieniają generalnych ram postępowania uchwalodawczego i relacji między organami w relacjach: Sejm – komisja – prezydium komisji. Konkluzje eksperckie postępowania w sprawie uchwał „rocznicowych” nie budzą wątpliwości, jako że oparte są na zasadach regulaminu Sejmu.

5. W kontekście sporu o sposób procedowania w przypadku projektów uchwał rocznicowych interesujące jest spojrzenie na praktykę w tej materii w dłuższej perspektywie czasowej, w tym poszukiwania modelu postępowania. Analiza zamieszczonych w Systemie Informacji Sejmu danych pokazuje, że praktyka rozpatrywania projektów uchwał w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia była zróżnicowana i często odbiegała od zgodnych konkluzji ekspertów co do wykładni przepisów regulaminu sejmowego. Zobrazować to można uwagami do lat 2012–2022⁵⁰.

Wobec wątpliwości, w 2012 r. prezydium Komisji Kultury i Środków Przekazów zwróciło się z prośbą o interpretację art. 33a regulaminu i omówienie trybu, w jakim Komisja miałaby wskazać preferowane przez siebie projekty uchwał (wówczas maksymalnie trzy spośród pięciu projektów skierowanych do Komisji). Na posiedzeniu 21 listopada 2012 r. Biuro Legislacyjne Sejmu

⁴⁹ B. Banaszak, *Prawo...*, nb. 490, s. 574–575.

⁵⁰ Dane i cytaty z opracowania E. Gierach w przywołanej ekspertyzie Biura Analiz Sejmowych: P. Chybalski, E. Gierach, *Opinia prawna...*, s. 5–7.

przedstawiło członkom Komisji dwa możliwe sposoby postępowania, tak aby „względnie przejrzysto wyselekcjonować te uchwały”, które Komisja miałaby „zarekomendować” Sejmowi do przyjęcia.

„Po pierwsze – scenariusz czy model klasyczny, a więc przystąpienie do realizacji porządku, rozpatrywanie projektu po projekcie, a więc odbycie pierwszego czytania pierwszego z projektów, rozpatrywanie projektu i w efekcie głosowania nad danym projektem, przesądzenie w sprawozdaniu, czy Komisja rekomenduje przyjąć ten projekt i w jakim ewentualnym brzmieniu. Przy tym modelu należy zwrócić uwagę, że pozytywne rekomendowanie pierwszych trzech projektów niejako wyczerpuje już limit. Jeśli tak by się stało, że pierwsze z trzech projektów, które państwo mają w porządku, uzyskałyby pozytywną rekomendację Komisji, to zgodnie z przepisem art. 33a ust. 3 regulaminu Sejmu pozostałe dwa nie mogą być zarekomendowane Wysokiej Izbie do przyjęcia, a więc – po pozytywnej rekomendacji pierwszych trzech projektów przedmiot dzisiejszego posiedzenia niejako wyczerpuje się. Tak można to określić”.

„Drugi z modeli jest trochę odejściem od takiego klasycznego rozpatrywania projektów ustaw czy uchwał. W opinii Biura Legislacyjnego można byłoby tę selekcję przeprowadzić w następujący sposób, tzn. odbyć pierwsze czytania wszystkich pięciu projektów, które mają państwo zawarte w porządku dzisiejszego posiedzenia Komisji i w głosowaniu kierunkowym, «ankietowym», rozstrzygnąć, którymi trzema projektami chcą się państwo dzisiaj zająć. Wyglądałoby to w taki sposób, że poszczególni członkowie Komisji oddaliby po jednym głosie za tym projektem, który – ich zdaniem – powinien otrzymać rekomendację, a więc: kto jest za projektem pierwszym, kto jest za projektem drugim, kto jest za projektem trzecim itd. Z dużym prawdopodobieństwem można powiedzieć, że w wyniku tego głosowania wyłoniłyby się trzy projekty i nad tymi projektami pracowałoby państwo w taki sposób, że rozpatrywaliby projekt po projekcie. Należy się spodziewać, że te trzy projekty, które uzyskałyby przychyłność członków Komisji w pierwszym kierunkowym głosowaniu, także na etapie przyjmowania sprawozdania o tych projektach uzyskałyby taką przychyłność i w związku z tym trzy projekty zostałyby zarekomendowane przez Komisję do dalszych prac”.

Z analizy przebiegu posiedzenia Komisji 21 listopada 2012 r. wynika, że obradowała ona w pierwszym ze wskazanych trybów⁵¹. Z kolei w 2013 r. Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie takich projektów uchwał, po

⁵¹ Zob. pełen zapis przebiegu posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 46) z dnia 21 listopada 2012 r.

czym – jeszcze przed fazą szczegółowego rozpatrywania projektu – zarządzone zostało głosowanie, w którym każdy z członków Komisji oddał trzy głosy; Komisja wybrała więc trzy projekty, które uzyskały największą liczbę głosów i przystąpiła tylko w przypadku tych trzech projektów do ich szczegółowego rozpatrzenia, „kończąc” tym samym postępowanie uchwałodawcze w przypadku pozostałych projektów⁵².

W roku 2014 Komisja – na posiedzeniu 27 listopada – przeprowadziła pierwsze czytanie odnośnie do trzech projektów uchwał rocznicowych (w tym dwa projekty rozpatrywane były wspólnie), natomiast w odniesieniu do jednego projektu, którego pierwsze czytanie odbyło się jeszcze w 2013 r., szczegółowo rozpatrywała ten projekt. Ze statystyk ujętych w Systemie Informacji Sejmu wynika również, że Marszałek Sejmu skierował do tej Komisji jeszcze dwa projekty tego rodzaju uchwał, których pierwsze czytania jednak nie odbyły się (przy czym jeden z tych projektów wniesiony został do Sejmu 3 grudnia 2014 r.)⁵³.

W roku 2015 – już po zwiększeniu „limitu” dopuszczalnych „rekomen-dacji” Komisji z trzech do pięciu projektów, w drodze nowelizacji regulaminu – Komisja Kultury i Środków Przekazu na dwóch posiedzeniach odbyła pierwsze czytania i szczegółowo rozpatrzyła pięć projektów uchwał; Komisja nie przeprowadziła jednak pierwszego czytania w odniesieniu do trzech innych, skierowanych do niej – w trybie art. 33a regulaminu – projektów⁵⁴.

Analiza dokumentacji sejmowej wykazuje, że w kolejnych latach – niezależnie od rozpatrzonych przez Komisję Kultury i Środków Przekazu projektów uchwał w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby albo wydarzenia – istniały projekty uchwał, które, mimo że zostały skierowane przez Marszałka Sejmu do Komisji w celu przeprowadzenia pierwszego czytania, nigdy nie były przez Komisję procedowane. Pierwsze czytanie nie odbyło się w 2016 r. w przypadku czterech projektów uchwał⁵⁵, w 2018 r. w przypadku trzech projektów⁵⁶, w 2019 r. w przypadku jednego projektu⁵⁷, w 2020 r. w przypadku pięciu projektów⁵⁸, w 2021 r. w przypadku

⁵² Zob. pełen zapis przebiegu posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 105) z dnia 7 listopada 2013 r.

⁵³ VII kadencja, druki sejm. nr 2615 i 2988.

⁵⁴ VII kadencja, druki sejm. nr 3846, 3960 i 3961.

⁵⁵ VIII kadencja, druki sejm. nr 263, 467, 468 i 490.

⁵⁶ VIII kadencja, druki sejm. nr 2380, 2639 i 2805.

⁵⁷ VIII kadencja, druk sejm. nr 3203.

⁵⁸ IX kadencja, druki sejm. nr 526, 527, 528, 568 i 616.

jedenastu projektów⁵⁹ i w 2022 r. w przypadku sześciu skierowanych do Komisji projektów⁶⁰.

Dodajmy, że w przyjętej praktyce sejmowej każdy z projektów uchwał „rocznicowych” procedowany jest oddzielnie. Niektóre z nich przechodzą pełną drogę uchwałodawczą i po uchwaleniu przez Sejm ogłoszone zostają w „Monitorze Polskim”. Niektóre zaś spotyka los „utopienia” w Komisji i nie trafiają na forum Sejmu *in pleno* dla przegłosowania; z upływem kadencji zostają objęte działaniem zasady dyskontynuacji prac parlamentu. Powyższa praktyka w większym stopniu umożliwia „ręczne sterowanie” postępowaniami i niesie ryzyko, które w 2023 r. wywołało interwencję posła Zimocha. Warto w tym kontekście zauważyć, że regulamin w art. 40 ust. 4 przewiduje, iż w przypadku skierowanych do komisji projektów połączonych tematycznie komisja sejmowa może podjąć uchwałę o ich wspólnym rozpatrzeniu i wtedy komisja sporządza wspólne sprawozdanie o tych projektach; chodzi tu o projekty rozpatrywane w tym samym postępowaniu, który to wymóg jest spełniony także w trybie art. 33a regulaminu. Wspólne rozpatrywanie projektów i wspólne sprawozdanie stanowiłoby może łatwiejszą formułę rozwiązania problemu „selekcji” projektów omawianych uchwał przez Komisję i ich dalszej fazy procedowania.

6. Wspomniane sprawozdania Komisji Kultury i Środków Przekazu o siedmiu projektach uchwał rekomendujących patronaty na 2024 r., podjęte w dniach 5–6 lipca 2023 r., umożliwiały kontynuację postępowania uchwałodawczego na forum Sejmu *in pleno*. Projekt porządku dziennego posiedzenia Sejmu, zaplanowanego wcześniej na dni 11–13 lipca 2023 r., nie przewidywał wprowadzie punktów obejmujących omawianą materię, ale na początku pierwszego dnia posiedzenia Sejm przyjął decyzję Marszałek Sejmu o uzupełnieniu porządku o rozpatrzenie tych sprawozdań⁶¹. Do rozpatrzenia sprawozdań na tym posiedzeniu Sejmu jednak nie doszło wskutek – dość nieoczekiwanie – nowej koncepcji rozwiązania widocznego „sporu” o uchwały patronackie na 2024 r.

Na tym posiedzeniu 12 lipca 2023 r. wpłynął bowiem projekt grupy posłów (PiS) uchwały o zmianie regulaminu w zakresie dotyczącym jego art. 33a⁶².

⁵⁹ IX kadencja, druki sejm. nr 1192, 1193, 1195, 1268, 1269, 1315, 1316, 1349, 1350, 1352 i 1353.

⁶⁰ IX kadencja, druki sejm. nr 2009, 2178, 2208, 2234, 2235 i 2236.

⁶¹ Sprawozdanie stenograficzne z 79. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 lipca 2023 r. (pierwszy dzień obrad), s. 3–4.

⁶² IX kadencja, druk sejm. nr 3499.

Projekt przewidywał, że w art. 33a ust. 4 pkt 2 wyraz „dwóch” zastępuje się wyrazem „czterech”, co oznaczało możliwość rekomendowania przez Komisję Kultury i Środków Przekazu – za zgodą Marszałka Sejmu – kolejnych dwóch dodatkowych projektów danego roku; to rozwiązanie miało mieć charakter trwały na przyszłość, ale samo w sobie nie rozwiązywało „sytuacji bieżącej”. Tu rozwiązaniem była propozycja przepisu „przejściowego” (art. 2 projektu), przewidującego, że „Komisja Kultury i Środków Przekazu może wnioskować o przyjęcie najwyższej dziewięciu projektów uchwał w sprawie ustanowienia roku 2024 rokiem osoby albo wydarzenia” (ust. 1) z zastrzeżeniem, że Komisja „przedstawia Sejmowi sprawozdanie o projektach, o których mowa z ust. 1, do dnia 28 lipca 2023 r.” (ust. 2). Tego samego dnia projekt uchwały nowelizującej regulamin skierowany został do pierwszego czytania do Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych, a w dniu następnym Komisja ta przedstawiła sprawozdanie, wnosząc o przyjęcie przez Sejm projektu uchwały w sprawie zmiany regulaminu⁶³.

Sejm w ostatnim dniu (13 lipca 2023 r.) trzydniowego posiedzenia uchwalił zaproponowaną nowelizację regulaminu⁶⁴. Poza argumentacją celowościową zaproponowanego rozwiązania, w debacie wyplął wątek „sytuacyjny” nowelizacji jako „wyjścia z sytuacji” („potrzeby chwili”), ale także jako „wyjście naprzeciw temu, co może być w kolejnych latach”. Warto jednak zaznaczyć, że podniesiono również wątek generalny sposobu stanowienia prawa (tu – nowelizacji regulaminu sejmowego); jak wskazano – „wrzucanie projektów w ostatniej chwili” (tak na posiedzenie komisji, jak i posiedzenie plenarne), bez wyprzedzenia koniecznego dla spokojnej pracy legislacyjnej, to sposób stanowienia prawa, który „urąga przyzwoitości”. Nowelizację

⁶³ IX kadencja, druk sejm. nr 3500. Na posiedzeniu Komisji 13 lipca 2023 r. posłanka Iwona Śledzińska-Katarasińska wskazała na brak logiki w proponowanym rozwiązaniu skoro „dodatkowych” rekomendacji będzie mogło być aż cztery, w sytuacji gdy zasadnicze „ograniczenie” określa limit na pięć pozytywnych rekomendacji; kwestionując sens takiego „limitu” („po co my w ogóle piszemy, że pięć?”). Posłanka stwierdziła: „Za chwilę przyjdzie kolejny niezadowolony poseł – bo to jest pokłosie awantury, jaką jeden z posłów, że tak powiem, był uprzejmy wszcząć i jakiś znów będzie niezadowolony i się okaże, że mówimy, że może nie czterech, tylko jeszcze sześciu”. Przedstawiciel wnioskodawców poseł Piotr Babinetz (Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu) podkreślił, że choć rozumie zastrzeżenia, iż nadmierna liczba patronów może je „troszkę deprecjonować”, to jednak *per saldo* jest dla szerszego dobra pozytywne – zob. pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych (nr 79) w dniu 13 lipca 2023 r., s. 3–5.

⁶⁴ Sprawozdanie stenograficzne z 79. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 lipca 2023 r. (trzeci dzień obrad) – pkt 54 porządku dziennego (s. 402–406 i 441).

regulaminu Sejm przyjął większością 274 głosów za, 12 – przeciw i przy 165 głosach wstrzymujących się.

„Nowe otwarcie” przesunęło terminy przedmiotowych postępowań uchwałodawczych do 28 lipca 2023 r. W porządku dziennym posiedzenia Sejmu, zaplanowanego na ten dzień, umieszczono siedem sprawozdań Komisji Kultury i Środków Przekazu, przyjętych przez Komisję w dniach 5–6 lipca 2023 r. Na posiedzeniu 27 lipca 2023 r. Komisja odbyła pierwsze czytania i szczegółowo rozpatrzyła – wcześniej „pominięte” – projekty uchwał w sprawie ustanowienia roku 2024 rokiem Zygmunta Miłkowskiego i rokiem Polskich Olimpijczyków. W debacie jedynie dalekim echem wróciła kwestia „nadmiernej” liczby rekomendowanych pozytywnie projektów uchwał⁶⁵. Oba projekty zaopiniowała pozytywnie i uchwaliła sprawozdania⁶⁶. Nadal jednak cztery projekty nie zostały w Komisji poddane rozpatrzeniu i nie sporządzono o nich sprawozdania Komisji.

Na posiedzeniu Sejmu 28 lipca 2023 r. uzupełniono porządek dzienny o powyższe dwa sprawozdania (pkt 27 i 28 porządku dziennego), rozpatrzono w drugim czytaniu wszystkie dziewięć projektów uchwał „rocznicowych” i w bloku głosowań Sejm uchwalił wszystkie wnioskowane patronaty na rok 2024⁶⁷. W debacie plenarnej⁶⁸ poseł Zimoch wrócił do zagadnienia procedowania projektów powyższych uchwał w Komisji Kultury i Środków Przekazu niezgodnie z regulaminem – z niewłaściwą rolą prezydium Komisji i niepoddaniem rozpatrzeniu przez Komisję wszystkich skierowanych do niej projektów uchwał rocznicowych. Podkreślił, że nieprawidłowości te sygnalizował już od kilku lat. Przywołał zgodne stanowisko ekspertów, wyrażone w opiniach naukowych. Apelował na przyszłość o procedowanie w tej mierze zgodnie z regulaminem⁶⁹.

Uchwalenie przez Sejm aż dziewięciu patronów na rok 2024 nie spotkało się z przychylną oceną medialną⁷⁰.

⁶⁵ Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 159) z dnia 27 lipca 2023 r.

⁶⁶ IX kadencja, druki sejm. nr 3528 i 3529.

⁶⁷ Uchwały opublikowane w „Monitorze Polskim” 2023, poz. 839, 847, 855, 856, 880, 882, 886, 894, 895.

⁶⁸ Sprawozdanie stenograficzne z 80. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 lipca 2023 r., s. 3–4, 75–112 i 116–117; w debacie poseł Dobromir Sośnierz („Wolnościowcy”) wyraził odosobniony pogląd, że Sejm – jak co roku – „marnuje pół dnia na uchwalanie patronów roku”, w ramach stosunkowo nieszkodliwego hobby (s. 111–112).

⁶⁹ Sprawozdanie stenograficzne z 80. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 lipca 2023 r., s. 86–87.

⁷⁰ W. Ferfecki, *Zatrząsienie sejmowych...*

Abstract

The case of the so-called anniversary resolutions of the Sejm for 2024. Regulation of the rules of procedure and parliamentary practice

The article discusses the statutory procedure for adopting resolutions of the Sejm on declaring a given year a year of a person or event (the so-called anniversary resolutions) and the practice of working on them in the Committee on Culture and Media of the Sejm of the Republic of Poland. Frequent changes in regulations and the increasing number of patrons are criticized, and above all, the inappropriate role of the Committee's presidium, which often does not submit all drafts of resolutions which are addressed for its consideration. Weaknesses during the work on the so-called anniversary resolutions in 2023 resulted in another amendment to the Rules of Procedure of the Sejm relating to it.

Keywords: Sejm, parliamentary committees, the presidium of the parliamentary committee, regulations of the Sejm, the so-called anniversary resolutions, the legislative process in the Sejm

KRZYSZTOF SKOTNICKI <https://orcid.org/0000-0002-9428-2103>

Prof. dr hab. nauk prawnych, Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Łódzkiego.

ANDRZEJ SZMYT <https://orcid.org/0000-0003-3101-4838>

Emerytowany prof. dr hab. nauk prawnych, Katedra Prawa Konstytucyjnego i Instytucji Politycznych Uniwersytetu Gdańskiego.

Bibliografia

- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008.
- Chybalski P., *Komentarz do art. 33a (uchwała w sprawie ustanowienia danego roku rokiem osoby lub wydarzenia)*, w: *Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. nauk. A. Szmyt, Warszawa 2018.
- Chybalski P., Gierach E., *Opinia prawna w sprawie wykładni art. 33a regulaminu Sejmu (odpowiedź na pytania szczegółowe)*, sygn. BAS-WAP-1501/23 [maszynopis].
- Ferfecki W., *Zatrzesienie sejmowych uchwał w sprawie patronów roku*, „Rzeczpospolita”, 4 sierpnia 2023 r.
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2023.

- Jaroszyński T., Miller W., *Postępowanie uchwałodawcze w Sejmie RP*, „Przegląd Sejmowy” 2013, nr 6.
- Maroń G., *Uchwały okolicznościowe Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w polskim porządku prawnym*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2014, nr 3.
- Skotnicki K., *Opinia prawna sporządzona na zlecenie Pana posła Tomasza Zimocha na temat czterech pytań dotyczących art. 33a Regulaminu Sejmu RP*, (maszynopis).
- Szmyt A., *Opinia w sprawie art. 33a Regulaminu Sejmu*, (maszynopis).
- Szmyt A., *Wprowadzenie. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. i jego zmiany*, w: *Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. nauk. A. Szmyt, Warszawa 2018.
- Zubik M., *Komentarz do art. 17*, w: *Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. nauk. A. Szmyt, Warszawa 2018.
- Zubik M., *Zmiany regulaminu Sejmu w latach 2007–2009*, „Przegląd Sejmowy” 2009, nr 3.